

Verre flessenvrienden, oftewel "The Peter-Connection"

Door Harry Wagter

Het is alweer een paar maand geleden dat Annelies en ondergetekende 'down under' een uitgebreide vakantie vierden. Het doel was het Australische Sydney en daarna een bonte trektocht per camper door Nieuw Zeeland. Er was geen uitgebreide analyse voor nodig om vast te stellen dat ook in dat deel van wereld velen actief zijn met het verzamelen van flessen. Sterker nog: er wonen echte flessenvrienden die bovendien lid zijn van onze vereniging. Onbevangen werd dan ook contact gelegd met Theo Hulst en Nick Lambrechtsen. Het toeval wilde dat ik net wat mooie flesjes gekocht had bij Theo en zijn suggestie om ze dan maar te komen halen klonk natuurlijk op zijn minst grappig en onrealistisch.

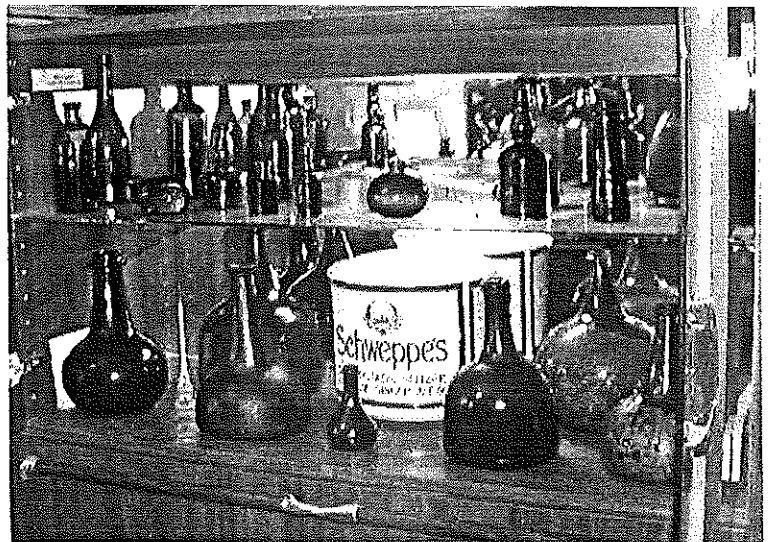
Maar Theo hield vol: "het is maar een uur vliegen we wonen ten noorden Sydney en je kunt fijn drie nachten bij ons verblijven." Dat 'ons' betrof natuurlijk mede zijn gastvrije vrouw Marie. De plannen werden aangepast en op een goede vroege ochtend stapten we uit een klein vliegtuig in Coffs Harbour waar Theo en Marie ons licht zenuwachtig afhaalden. Het ijs brak snel, het bleek het begin van een fantastisch flessen gebeuren. Theo stelde direct voor door te rijden naar Rick o'Driscoll, dat was 'maar' twee uur rijden van uit daar. Rick heeft naam gemaakt als verzamelaar van pictorial case gins. Zijn hobby bleek echter niet zo zeer het verzamelen te zijn als wel het prijzen winnen op beurzen en tentoonstellingen. Om die reden was de verzameling klein maar extreem bijzonder. Een Cosmopoliet kwam er niet in bij Rick; "die heeft iedereen al". Hier hadden we het over gave en gezegelde 17e en 18e eeuwse knijpflessen (Kuttrolfs), de beroemde kelderflessen als De Catedraal (zonder 'h') met de Rotterdamse Laurenskerk er op, de embossed 'zon', de Olive Tree en ga zo maar door. Prijswinnaars dus in het afgelegen plaatsje Grafton, dat blauw gekleurd was door de uitbundig bloeiende Jacaranda's. The Dutch Club kende hij wel: of course: Peter Vermeulen! Indrukwekkende gastvrijheid met een uitgebreide lunch in het kleine huisje waar net de trein van die dag voorbij kwam.

Ook John Melenhorst woont in Grafton. John verzamelt eigenlijk alles. Zijn prachtige 100 jaar oude klassieke huis blijkt afgeladen met flessen, potten, inmaak flessen, pijpen en zo. Lange discussies over glas, het feit dat het steeds moeilijker wordt om graafplekken te vinden en bijeenkomsten van verzamelaars. En Peter Vermeulen natuurlijk, daar had hij wel van gehoord.

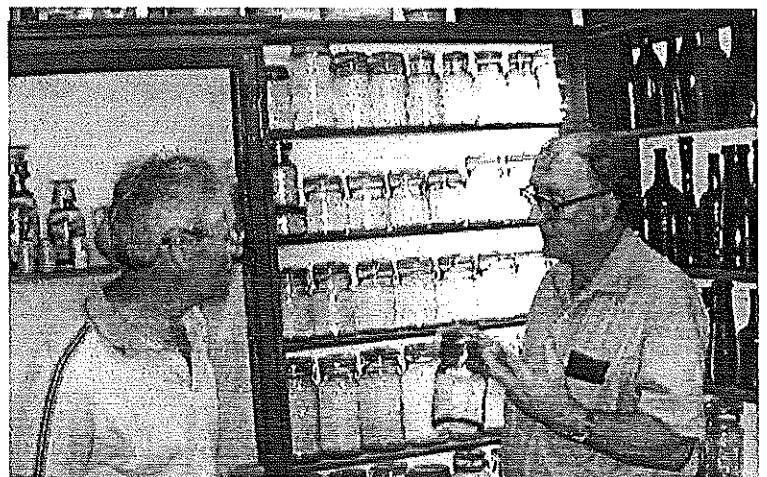
Pas daarna gaat het naar Fernmount, de woonplaats van Theo en Marie. Een sprookjesachtig gelegen bungalow, behoorlijk gevuld met vooral kelderflessen. Een bijzondere verzameling en al snel vult zich een grote doos waarin hetgeen ik kan verwerven zich opstapelt. Mijn eerdere bestelling ging er bij, onder andere een prachtige Spekker & D'aquin kelderfles met zegel en eindelijk dat vierkante Dry Madeira flesje met zegel. Theo heeft altijd wel wat in de aanbieding. Volgens hem was hij in het verleden een van de grote leveranciers van, natuurlijk, Peter Vermeulen.

Tijdens een van onze tochten bleek het verzamelen van flessen niet de meest eigenaardige hobby zoals sommigen van mij kennissen wel eens denken. We kwamen op een plek waar iemand treinen (wagons en stoomlocomotieven) spaart. Een schier eindeloos lint, geparkeerd op een verlaten stuk spoorweg emplacement. Naar schatting 75 zwarte locomotieven en vele tientallen wagons stonden historisch te zijn.

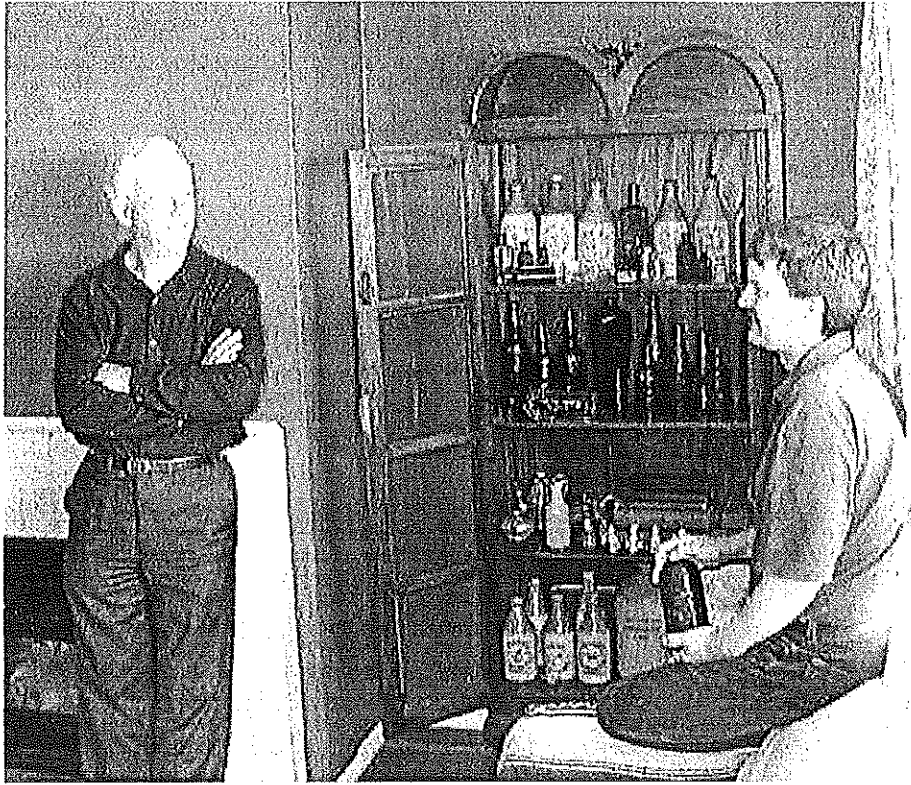
Wanneer zo iets uit de hand loopt heb je pas echt een probleem, dan kun je beter flessen verzamelen!

Zomaar een kastje in John's huis

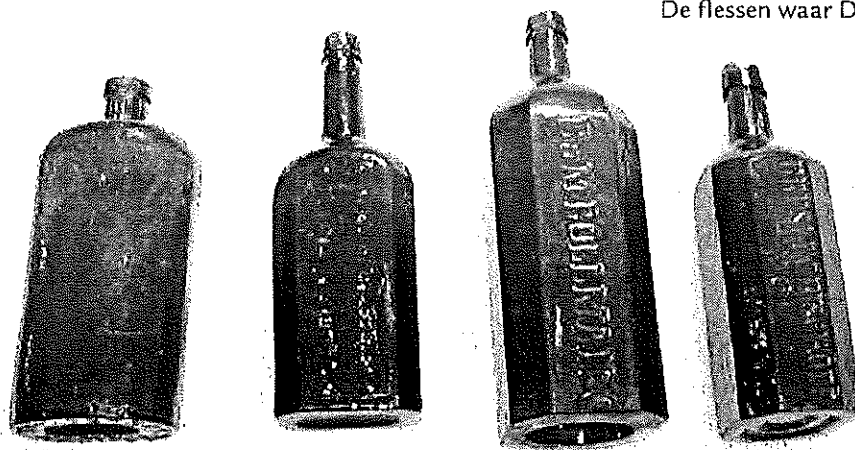
Theo Hulst met John Melenhorst in discussie over verzamelen.

Theo Hulst in gesprek met Athol Sanson

Fred Ebbeling in zijn garage

Het flessenaspect van de tocht door Nieuw Zeeland werd heftig gekleurd door Nick Lambrechtsen. De hoeveelheid adressen en contact personen die hij aanleverde was meer dan we aankonden.

In Napier kwamen we zo bij Des Harris terecht. Een mooie grote verzameling, stevig beveiligd met nylon draadjes uiteraard want we bevinden ons in een aardbevingsgebied. Of we de groeten willen doen aan Peter Vermeulen, wat we natuurlijk beloven. Hij toont ons enkele flessen waar hij meer van wil weten.

Wie het weet mag zich melden (van links naar rechts op de foto):

1. J.J.W. Peters Hamburg (Hierover bestaan geen vragen)
2. Althenstaedt + Redeker Hemelingen b. Bremen
3. E+M Bollmann
4. Breslin Bisschoff & Co Geneva

Wie kent de geschiedenis van deze flessen en wie kan verklaren hoe ze in Nieuw Zeeland terecht kunnen zijn gekomen zijn de vragen waarop Des een antwoord zou willen hebben. Meldt het mij en ik zal het doorspelen. Des vindt er overigens niets meer aan nu in Nieuw Zeeland niet meer gegraven mag worden. Alles in de grond is nu beschermd historisch erfgoed dat per definitie de staat toebehoort. Hij besloot zich nu meer op de heemkunde te richten maar de prachtige verzameling is nog steeds te bewonderen.

In het nabij gelegen Havelock bezochten we dankzij Des nog Fred Ebbeling, een voor het geweld gevluchte Zuid Afrikaan die zich nu hier gevestigd heeft. Fred kon zijn verhuizing financieren door zijn flessenverzameling te verkopen. De restanten van wat het eens geweest is troffen we aan in zijn garage. Pratend over flessen gaat het vuur in zijn ogen echter weer branden.

Na dit gebeuren richt alles zich op het aanstaande bezoek aan Nick Lambrechtsen, ons verste lid dat zo vaak van zich laat horen. Het huis is snel gevonden en wederom een warm en hartelijk ontvangst. Het huis is net geschilderd dus de flessen staan in dozen. Klinkend en klotsend worden ze de trap afgedragen, we houden ons hart vast maar het gaat goed. Het begin van een mooi collectie staat voor ons. De motivatie is groot, de discussies wederom geanimeerd. Veel verhalen over Peter Vermeulen natuurlijk, maar we hadden niet anders verwacht.

Nick neemt ons onder andere mee naar Athol Sanson in het niet ver van Wellington gelegen Petone in Lower Hutt. Een 'klein maar fijn' collectie. Het past in een klein antiek kastje maar alles is van mint kwaliteit. Hier staan met name zeldzame flessen van lokale origine. Hoge prijzen worden genoemd, hoger dan ik gewend ben. Nick zijn mooiste verhaal heeft met de Locomotief van P. Melchers te maken. Nick zijn overgrootvader bleek een begenadigd knutselaar. Hij bouwde in 1840 een heuse stoomlocomotief op schaal. Op deze wijze toonde wilde hij aan tonen in staat te zijn een opleiding voor ingenieur te kunnen volgen. Zijn vader bleek hiervoor niet gevoelig overigens. De prachtige locomotief die op veel foto's is te zien bleef familie eigendom tot 1953. Toen verkocht Nick zijn vader de ongeveer een meter lange locomotief aan de distilleerderij P. Melchers die het in de hal van de onderneming in Schiedam plaatste. Men benadrukte zo het merk "Superior Locomotive Gin". P. Melchers ging in 1987 failliet, en de locomotief werd door een Amerikaan gekocht. Onder andere via Internet probeert Nick dit geheel weer te localiseren, tot nu toe overigens zonder succes.

Het moge duidelijk zijn dat naast veel natuur en daaraan gerelateerde belevenissen de ongeveer zeven weken gekenmerkt werden door flessen.

En als rode draad daar doorheen was het Peter Vermeulen.

Het flessen netwerk 'down under' is voor mij de "Peter Connection" gebleken.

STREMSELKRIUKJES

Henk Groen

Iedereen heeft ze wellicht ooit eens gevonden met graven vroeger of ergens langs een oude slootkant na het baggeren in de buurt van een boerderij ontdekt. Ze zijn nogal massief en cremekleurig en vroeger wist je al snel dat het stremselkruikjes waren. Maar verder zei het nog niet zoveel natuurlijk en kijk dat is nu het aardige van zo'n kruikje waar nog een etiket opzit!

Aan de voorzijde staat de volgende tekst:

GOUDKLEUR (kaaskleursel)

van S. J. Visser - Fabrikant UITGEEST

GEBRUIKSAANWIJZING

Men schudde het kruikje voor het gebruik en houde het daarna

Steeds goed gesloten. Men vermene de hoeveelheid Goudkleur

Die men nodig heeft, met eenige liters melk en roere die TERDEGE

Door alle melk, die men kleuren wil.

Daarna voege men het stremsel er bij.

2 a 2 1/2 gram Goudkleur is, voor Edammer Kaas voldoende voor 100 liter melk.

UITGEEST (N-H)

S. J. VISSER

N. B. Goudkleur moet vorstvrij bewaard worden

Aan de linkerzijde van bovengenoemde tekst vindt men een driehoekig kader met daarin de afbeelding van een koe met in de drie zijden de tekst: kaakleursel-boterleursel-kaasstremsel.

De inhoud is 1/8 liter en ten overvloede is er nog een rood stempel opgedrukt met de tekst: "Wacht u voor namaak!"

Goed maar er zijn ook varianten die er enigszins op lijken zoals dit andere kruikje, het is engels en was bedoeld voor een soort boenwas.

Er staat op: J. A. ADAMS'S COMPOSITION

For cleaning and POLISHING FURNITURE SHEFFIELD

Op het etiket staat in het midden een afbeelding van de fabriek en aan de rechterzijde bevindt zich de gebruiksaanwijzing:

DIRECTIONS FOR USE

After shaking the Bottle apply

the smallest quantity on woollen cloth and after rubbing it wholly Over the surface polish off with a soft Linen or cotton and by light pressure you will instantly produce a Most perfect polish

N.B. BE CAREFUL TO KEEP THE BOTTLE WELL CORKED